

بازخوانی یک وقفنامه

در خنج فارس

دکتر محمد ابونجم^۱

یونس صادقی^۲

چکیده:

این مقاله، به شرح و معرفی وقفنامه‌ای در جنوب استان فارس در شهر تاریخی خنج پرداخته است. این وقفنامه مربوط به وقف بر بقعه و مسجد شیخ حاجی محمد ابونجم در سنه ۱۱۲۲ ه.ق می‌باشد که به امضای چهل و شش نفر از معتمدین محلی آن زمان رسیده است. در وقفنامه مذکور، علاوه بر شیخ حاجی محمد ابونجم، از شیخ رکن الدین دانیال و شیخ عبدالسلام نیز ذکری به میان آمده که هر سه از عرفای بنام این خطه می‌باشند. در این نوشتار، ابتدا خصوصیات ظاهری منطقه خنج به بحث گذاشته شده و با ذکر جغرافیای تاریخی آن، بازخوانی این وقفنامه برای اولین بار منتشر می‌گردد.

کلید واژه‌ها:

خنج، فارس، وقفنامه، شیخ حاجی محمد ابونجم.

مقدمه

وقفنامه‌ای در خنج فارس موجود است که مربوط به موقوفات خاندان شیخ ابونجم در خنج بوده و برای اولین بار معرفی می‌گردد. این سند در سال ۱۱۲۲ ه.ق توسط جعفر بن محمد سهروردی تنظیم شده و به سجل چهل و شش نفر از افراد محلی خنج رسیده است. اصل وقفنامه در مالکیت آقای شیخ عبدالکریم ابونجمی از معتمدین محلی خنج بوده و بازخوانی آن توسط خانواده ایشان انجام گرفته است. عرض تقریبی اصل وقفنامه، ۲۰ سانتی‌متر و طول آن حدود ۲ متر و از جنس کاغذ کاهی می‌باشد. به موجب این وقفنامه توسط واقفان شیخ زین‌الدین و شیخ محمد زمان فرزندان مرحوم شیخ محمود زین‌آبونجمی در حدود سی و دو رقبه در خنج و توابع اطراف آن را وقف بر بقعه و مسجد شیخ حاج محمد ابونجم نموده است. در این وقفنامه از شیخ حاجی محمد ابونجم و شیخ رکن‌الدین دانیال و شیخ عبدالسلام ذکری به میان آمده است که هر سه تن از عرفای بنام این خطه هستند. شیخ دانیال از عرفای قرن هفتم بوده که بنا به گواه کتاب فردوس المرشدیه تمایلاتی به فرقه شیخ ابواسحاق کازرونی داشته است.^۳ پیروان شیخ دانیال تا ملوک هرمز نفوذ داشته و خانقاه‌اش هم اکنون در خنج موجود است.^۴ در قرن هشتم با روی کار آمدن شیخ حاج محمد ابونجم (۷۰۴-۷۸۶ ه.ق) و طریقه شمسیه خنج، رونق بسزایی می‌گیرد. حتی در قرن نهم بین سال‌های ۸۱۸ تا ۸۳۵ ه.ق «شاهزاده ابراهیم» سلطان تیموری فارس، سندی را دال بر ریاست طریقت ابونجمی در خنج به فردی به نام کاکا سراج‌الدین حسن خنجی به امضاء رسانده است که این امر نشانگر تداوم قدرت «فرقه ابونجمی» در اوایل قرن نهم هجری می‌باشد.^۵ حتی براساس نسخه خطی تذکره ابونجم ما از وارد شدن فردی از افراد خاندان ابونجم به دستگاه سلطان یعقوب آق قوینلو آگاه هستیم که این امر می‌تواند قدرت این خاندان در منطقه را نشان دهد.^۶

دیگری حاجی شیخ عبدالسلام خنجی است که از جمله صلحا و زهاد بنامی

بوده که در اقطار لارستان و بلاد مجاور شهرت کامل داشته است. زمان حیات وی دقیقاً معلوم نیست ولی بنا به شواهدی قبل از خاتمه نیمه اول قرن هشتم هجری وفات یافته است.^۷

برای آشنایی خوانندگان با خنج ابتدا به شرحی از جغرافیای تاریخی خنج پرداخته خواهد شد سپس در ادامه، اصل وقفنامه با تصاویر صفحات ابتدایی و انتهایی درج شده است.

جغرافیای تاریخی خنج:

خنج، شهری در جنوب فارس در منطقه لارستان است. شکل نوشتاری این شهر در منابع به صورت‌های «هنگ»، «هونج»، «خنج بال»^۸، «خنج وفال»^۹ و «خنک»^{۱۱} بوده است. اما امروزه نام این شهر به صورت خنج کاربرد دارد^{۱۲}. در مورد وجه تسمیه آن دو نظر متفاوت وجود دارد. حسینی فسایی، خنج را در اصل خَنگ به معنای گوشه و بیغوله دانسته که در طی زمان گاف به جیم تبدیل شده و در نهایت خُنج نامیده شده است^{۱۳}. نظر دیگر این که صورت اولیه این اسم، «هنگ» بوده است اما به مرور زمان به «هنج»، «خنک» و «خنج» تبدیل یافته است^{۱۴}. در تذکره‌های قدیمی تعبیر «کنج خنج» به کار رفته است و در زبان محلی رایج در منطقه لارستان، کنج به معنای زاویه و خانقاه به کار برده می‌شود. از این رو به دلیل رواج تصوف و خانقاه‌ها و زاویه‌های متعدد در خنج پس از قرن ششم هجری، خنج به معنای گوشه نشینی و زاویه نیز در نظر گرفته شده است^{۱۵}. همچنین معنای شادی و جشن برای خنج با واقع شدن آن در مجاورت روستای «سده» در ۵ کیلومتری شمال خنج مطابقت دارد، چرا که جشن سده در محل این روستا برگزار می‌شده و احتمال دارد که نام خنج نیز به این منظور به کار رفته باشد^{۱۶}. خنج مرکز بخشی است به همین نام که در ابتدای دشتی نسبتاً وسیع در کوهپایه‌های زاگرس جنوبی قرار گرفته است. فاصله آن تا خلیج فارس، ۹۰ کیلومتر و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۰۴۴ متر می‌باشد.

شهر خنج در ۲۷ درجه شمالی و ۵۲ درجه شرقی واقع شده و حدود آن از شمال به «قبر و کارزین»، از مشرق به «جویم» و «اوز» و از جنوب به «علامرودشت» می‌رسد. این شهر در راه اصلی شیراز به لار و در فاصله ۱۰۶ کیلومتری شهرستان لار قرار گرفته است.^{۱۷} به دلیل وجود خانقاه و بناهای تاریخی متعدد شهر خنج، همواره بحث وقف از طرف بزرگان شهر رواج داشته است. که این وقف‌ها بر این ابنیه‌ها صادر می‌گشته است. از جمله این وقفنامه که در آن علاوه بر مسائل اقتصادی بعد مذهبی و مشاهیر خنج در آن چشمگیر است. در ادامه اصل وقفنامه ارائه می‌گردد.

اصل وقفنامه:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الواقف على السرائر المطمع بمكنونات الصمائر تقدسين جنابه عن الشبيه والنظير والصلوة والسلام على من قابل اسرار النبوة والرسالية سيدنا المصطفى البشير النذير وعلى آله واصحابه وسلم تسليماً كثيراً كثيراً.

اما بعد باعث بر تحرير اين كلمات شريعت فرجام دال و حاکی بر اين است آنکه في يوم الخميس ربيع المولود ۱۸۵۲ سنه ۱۱۲۲ حاضر دار الشرع انور مطاع لازم الاتباع گردیدند جنابان عمدة الانجابان سلاله المشايخان العظام شيخ زين الدين و شيخ محمد زمان ابناء المرحوم شيخ محمود شيخ زیناء ابونجمی خنجی در حالت صحت نفس و کمال عقل بالطوع و الرغبة دون الاكراه و الاجبار در ایامی که تصرفات شرعی از ایشان مستحکم و جاری بود و در ید تصرفات خود داشتند و مالک بودند.

از املاک و امواله بتمامه و کماله و آنچه از املاکات محسوب است که از والد ماجد خود بایشان انتقال یافته بود و آنچه از حقوق الارث بایشان منتقل شده و آنچه از هرجا ابتیاع نموده‌اند مجموعاً موجب بیان است.

از توابعات مزرعه جات مشهور به افزر نخستین از مزرعه منگنویه ۳ رشته است

یکی مشهور به انجیری و یکی مشهور به رودبال و یکی هم به منگنویه بحساب ۶ دانگ است ۲ دانگ از سابقاً میر ابو جعفر وقف نموده است بر بقاع و مسجد حضرت قطب العارفين شيخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره العزيز و ۴ دانگ دیگر هم مرحوم سعيد سلاله النجباء العظام الشيخ محمد ابن المرحوم المغفور السعيد الكرام شيخ محمود ابن الشيخ الاعظم الحاج عبدالله ابونجم الخنجی از اولادان امراء العظام مير ابو جعفر و مير محمد كاظم ابتیاع نموده است.

از مزرعه مشهور بشرف خليل ۳ رشته است یکی مشهور است به ترك امير و یکی شمس آباد، ترك امير انتقالي شيخ محمود است و شمس آباد هم نصف آن وقف است بر بقاع و مسجد حضرت قطب العارفين حاجی شيخ محمد واقع ۱۹ است در بلده خنج و نصف دیگر هم ابتیاع شيخ ابوعلی ابونجمی است موجب مستندات قدیم که ابا اجداداً در دست دارند و شرف خليل ۶ دانگ است ۲ دانگ آن وقف است بر بقاع و مسجد حضرت قطب العارفين شيخ حاجی امين الدين عبدالسلام قدس الله سره واقع در بلده خنج و ۲ دانگ آن ابتیاعی شيخ زين الدين است و ۲ دانگ دیگر با خود امراء است.

از مزرعه مرند و ابدان از ۲ رشته هر یک کل با توابعات از اراضی و صحاری موجب قوالجات ۲۰ قدیم از حضرات امرای العظام مير حسینی و مير محمد مالک خرید شده است مع طاحونتين که متعلقه بمزرعه ابدان و مرند است در مبلغ یکصد و هفده ريال ابتیاع شيخ محمد زمان است.

از مزرعه مشهور به نیمده شرقی رودخانه قطبی جبال واقع است از سابق از اولادزادگان شاه سندن که مدفن و مرقد آن بزرگوار در زیر گردنه واقع است و بقعه اش برپاء است نصف مزرعه مزبوره ۲۱ موقوفه نموده اند بر بقعه و مسجد حضرت قطب العارفين سراج الملة و الدين حضرت شيخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره العزيز واقع در بلده خنج و نصف دیگر هم از قدیم موقوف است بر بقعه و مسجد حضرت شيخ حاجی امين الدين عبدالسلام قدس الله سره العزيز که

بجهت مصارفات مسجد و امام مسجد آنچه از مزروعه و نخيلاۀ عايداءۀ شود صرف نمايند که علی الدوام تا انقراض عالم برقرار باشد.

از مزرعه مشهور به آب گرم و تنگوره و سمنکان ۸ یک کل مالکی خرید از عمدة الموالی ملاحسین هرمی وراث ملاطالب ملک شیخ علینقی است در هشتاد و ۶ ریال ابتیاع شده است بموجب قواله قدیم که در دست دارند.

و از مزرعه تنگوادی ۴ یک کل یکصد ۲۰ سهم از مالکی با توابعات از اراضیهای مزرعه ملک موروثی شیخ محمود زینا است از نخيلاۀ غارسی در تنگوادی ده اصله از شرف محمدکلا کلی و از بداک ولد حسن ۱۷ اصله واقعه در شبستان و از ملاحسین ملاتقی ۱۷ اصله واقعه در کنار رودخانه آبی در پس گچی.

از مزرعه جات مشهور به کردیل توابع افزر ۳ رشته است زیر جبال سیاه شرقی و صبوی تنگ مشهور بشیخ جلال قطبی جبل واقع شده معروف است بکمی سیاه/؟/ ده یک کل از مالکی از سابق وقف است بموجب مستندات قدیم بر مسجد و بقعه متبرکه منوره حضرت قطب العارفين شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز که بمصارفات مایحتاج مسجد و تعمیرات مسجد مع سقایه و روغن چراغ صرف شود.

۲ رشته دیگر یکی قبله بقعه امام زاده مشهور به نه تنان واقع است آبش بطرف قطب که قلعه قدیم است طاحونه دارد و برکه بند قبلی مدفن نه تنان واقع است با یکرشته قنوات که از شرقی امام زاده نه تنان از قطبی جبال سیاه رو بصبوی و قطبی می آید بر روی اراضی و زراعت کاری با توابعات و نخيلاۀ مزرعه جات کردیل موجب خط قدیم سه ۳ مرتبه از امیر آقا محمد خرید شده ده یک کل از مالکی بعدد چهل و هشت ۴۸ ریال مسکوک اراضیهای بذرافکن حدود آنها تماماً از شرقی و قطبی درگاه مزرعه می آید بطرف شرقی قریه کردیل انتهای اراضی می آید به تیدشت مشهور به دشت اعلا از چم کوکو که رقم از رودخانه گرفته و جداول آن سارو جدای کرده از قدیم امراء سلاجقه وقف بقعه متبرکه و مسجد حضرت قطب العارفين شیخ حاجی امین الدین عبدالسلام قدس الله سره العزیز نموده اند تا آنچه

بعمل آید جهت مایحتاج مسجد و روغن چراغ و امام مسجد متبرکه بوده باشد. و از مزرعه باغ بزرگ شش دانگ مالکی با توابعات و اراضی و زراعت کاری کلهم موقوفه است الی ۴ یک که ملکی است.

از مزرعه جات جهره ۳ رشته است ۲ رشته قنوات مشهور بعین آباد از طرف آفتاب جاری است بطرف شمال قبلی قریه مزبوره واقع است و یکرشته قنوات شرقی قلعه واقع است که از طریق جنگاه می آید هشت ۸ یک کل از مالکی آنچه بعمل آید از زراعات و ثمر نخیلات هر ساله عایدات شود با توابعات از اراضیها به ثمن معین مبین وجه مسکوک نوذ هفت تومان رایج از امیرمحمد خریده شده و مابقی مزرعه جات با خود امیرمحمد و امراء العظام می باشد.

و از آباد و علی آباد ۴ دانگ می باشد یک دانگ وقف است بر مسجد متبرکه و بقعه حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز و یک دانگ هم وقف است بر مسجد و بقعه حضرت شیخ رکن الدین دانیال قدس الله سره العزیز.

از خیرآباد مشهور به مکویه ده یک کل از تمام مزرعه با اراضی و صحاری و رقم آب از رودخانه گرفته است ابتدای اراضی از باغ ناری تا برسد بدم پوزه قریب و قطبی مدفون امامزاده مشهوره به حاجی صالح و زیر جبال سیاه قطبی جبال مدفون اولیا مشهور به شاه ابراهیم و هفت تنان و شرقی و سهیلی بکنار رودخانه تا طریقی که می رود به آب باد انتقالی است در مزرعه مشهور به لاغر موجب سندات قدیم نصفه آن موقوف است بر بقعه حضرت شیخ رکن الدین دانیال قدس الله سره العزیز و یک ثلث آن هم موجب تواریخ قباله جات قدیم ملک خاصه حضرت شیخ مجدالدین اسماعیل قدس الله سره می باشد و مابقی ملک میر ابو جعفر است.

و ۲ مزرعه دیگر که شرقی رودخانه شور است زیر جبال بزرگ قطبی جبال واقع است ۲ رشته قنوات است مشهور است بتل سوز و یکی مشهور به تخته هشت یک کل از ۲ مزرعه از مالکی مع توابعات اراضی و صحاری تا برسد به رودخانه شور شرقی می رسد بطویه مهرابه خرید از عمده الموالی ملایوسف ملاسلدالله و

ملاحسین در مبلغ بیست نه تومان.

از مزرعه جنگویه ۲ رشته قنوات است با طویه مع اراضی و صحاری و زراعت کاری شتوی و صیفی سه ۳ صحرا و شش حصه است یک حصه آن از سابق امراء العظام میر تاج الدین و میر ابو جعفر وقف مسجد و بقعه متبرکه شیخ الاسلام و المسلمین قطب العارفین حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز نموده اند که آنچه از مزروعات بعمل آید بمصارف و ترویج و رونق و مایحتاج مسجد و امام مسجد برقرار بوده باشد و پنج سهم دیگر غیر موقوفی است از پنج سهم ۲ سهم ابتیاعی شیخ زین الدین است که از مرحومان وراثت میر تاج الدین و میر ابو جعفر ابتیاع نموده است و ۲ سهم آن ملک خود او است.

و یک حصه دیگر ملک مزارعان چاشمی مزارع حیدر و مزارع حسین است با اراضی و صحاری زراعت کاری و ۲ رشته قنوات که از جمع جنگویه است یک رشته از طرف قطبی رو بقبله دارد و یک رشته شرقی درازی رود خشک رو به شمال دارد می آید قبلی نرلاس آب شور و شمالی آب انبار شیرین داخل برکه ... پیوسته است ... ۲۲ تنگ گرفته اند و دهن آن شرقی و صبوی جبال بزرگ است و جداول آن تماما از داخل تنگ قبلی و درازی جبل قرمز واقع شده است رو بطرف شمال جاری است با اراضی و صحاری جنگویه تا برسد به آب انبار میر ابو جعفری مع دو طاحونه که در پشت تنگ واقع است مشهور است به طاحونتین شیخی و یک طاحونه زیر جداول جنگویه واقع است قبلی جداول وقف است بر بقاع و مسجد متبرکه شیخ حاجی امین الدین عبدالسلام قدس الله سره.

و از مزرعه جات کهنویه ۲ رشته قنوات است یکرشته مشهور است بنعلویه و یک رشته مشهور به کهنویه واقعه شرقی قلعه خندق مشهور به قلعه بوقند قنوات بسیار دارد جاری می شود درازی رودخانه مشهور به کوردان درگاه آن می رود پهلوی قلعه قدیم شرقی قلعه بروی اراضی جاری است جداول ساروجی دارد حدود آن از سنگ حصاروی رو به قبله تا برسد به نرلاس قطبی دلوار که سهیل آب از طرف

دول می آید تا برسد به کمرزرد شمالتا و غربی آن بحدود گزدان و براه که می رود به دم چرم و رشته قنوات مشهوره به نعلویه قنوات بسیار دارد شرقی و صبوی قلعه بوقند واقع است سرگاه آن می رود به رود خشک که آب از طرف ۲ مهرویه و تنگ بند می آید و درگاه آن از روی تل رو بطرف قبله جاری است بطرف دم پوزه بروی اراضی و صحاری از رشته نعلویه هشت یک کل از مالکی.

و از کهنویه ۴ یک کل مالکی ایتیاعی مرحوم شیخ زین الدین است که موجب خط قدیم از عمه زاد خود شیخ عبدالهادی شعیی خرید شده است با جمیع توابعات از اراضی و صحاری بتمامه و کماله.

از مزرعه جات مشهوره به خفرویه و ۲ [دو] مهرویه از طرف شمالی برکه بند اراضی دارد، تماما قبلی رودخانه خشک که از تنگ بند و می آید تا برسد بزمین سد روان و زمین خرگرده سامان اراضیها زیر جداول شور که آب آن از داخل تنگ چاشم گرفته اند و زراعت کاری مزارعان چاشمی است تا قریب بقلعه بوقند و از طاحونتین مشهوره بککوه قبلی رودخانه شور زیر جبال قطبی جبل واقع است موقوف است به مسجد و بقعه مبارکه منوره حضرت قطب العارفین شمس الملة و الدین شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله تعالی سره العزیز.

از اراضی و صحاری مشهور به پشت بند که از قدیم ملک امراء العظام امیر محمد شریف و میر تاج الدین و میر ابو جعفر می باشد بموجب مستندات قدیم ابا اجداد بوده است از اراضی و صحاری بتمامه و از عایدات مزروعات آنچه هر ساله بعمل آید مجموعاً بشش سهم منقسم می شود ۲ سهم نیم آن از سابق وقف نموده اند بر مسجد و بقعه منوره متبرکه حضرت شیخنا و مولانا و قدوة المحققین قطب العارفین شمس الملة و الدین شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله تعالی سره العزیز تا بمصارفات مسجد و امام مسجد برقرار باشد و یکسهم دیگر از جمله شش سهم نذر منجز مرور از سابق نموده اند به عمه زادگان خود شیخ نظام الدین و شیخ زین الدین ابناء المرهوم شیخ محمود ابونجمی و یک سهم دیگر هم وقف است بر

بقاع و مسجد حضرت قطب العارفين شيخ حاجي امين الدين عبدالسلام قدس الله سره العزيز و ۲ سهم ديگر با خود امراء العظام است حدود اراضی و صحاری بدین منوال است از قبلی سد که ساروچی نموده اند از شرق و غربی تا برسد به گاله چرخ آب از قبلتاً از گاله مشهور به چرخ آب تا بحدود آب انبار که قریب راه و قبلی دم پوزه واقع است مشهور است به برکه فاطمه و شمالتاً از چرخ آب می رسد بحدود تیدشت و قلات و سهیلی از چرخ آب می رسد به خانه گوری بطرف صبوی به جبل بزرگ و برکه دراز و طریقی که می رود به آخره و از قبلی رود خشک که از طرف شرقی می آید تا برسد به برکه مشهور بسنگ حصاری و از برکه بطرف صبوی تا قریب بکوه و شمالی برکه تا قلات جبال بزرگ بتمامه.

از مزرعه هفتون ثلث کل مالکی مرحوم مغفور جناب شيخ عبدالهادی شعيبی است وقف نموده است بر بقعه متبرکه حضرت قطب العارفين شيخ حاجي محمد ابونجم قدس الله تعالى سره العزيز که بجهت ترویج مایحتاج مسجد و امام مسجد برقرار باشد و امام مسجد که قوای مسجد می باشد رسیدگی و جمع آوری نموده باشد بمصارفات از هر نوع ترویج و رونق دهد که باعث اجر عظیم است.

از مزرعه مشهور به هنگنویه شرقی مزرعه هفتون واقع است نصف کل مالکی وقف است بر بقاع منوره حضرت قطب العارفين حضرت شيخ حاجي محمد قدس الله سره العزيز در بلده خنج و از اطوای عامره و غامره از اراضی و صحاری چاه طوس ۲ اطوای دایر است و با اراضی و صحاری متعلقه مشهوره به مزرعه کهنویه در چاه طوس ۲ اطوای دایر است و با اراضی و صحاری خریدی از بی بی ولی بنت مرحوم شيخ قطب الدین گدو ملکي اشرف الحاج محمد شفيح ابن المرحوم شيخ سعد الدین مسعود ابونجمی می باشد حدود قبلتاً می رسد به رودخانه شور جنوباً می رسد به گذار ریگی به رودخانه شور تا سامان اراضی آشنا و صبوی می رسد بهرات مولی شمالتاً می رسد به اراضی کهنویه در چاه طوس.

مخفی مباد هر کس در اراضیهای مزبوره از توابعات مزرعه کهنویه و اطوای

مذکوره نخیلات و اشجارات غرس بنمائید بحساب غارس و مالک بقرار ده یک حق مالک باشد و زراعات بخشی هم ده یک بدین منوال است موجب خط قدیم قرارداد نموده‌اند.

از بلده طویه داراولیای خنج اطوهای قبلی بلده اولاً ۲ طویه ضدّ همدیگر واقع است یکی مشهور است به میرجلالی و ثانی مشهور است به شیخ عبدالعزیزی ولد شیخ محمدعزیز.

۲ اطواء دیگر قبلی طویه شیخ عبدالعزیزی واقع است یکی مشهور است بحسام‌الدینی و یکی مشهور به سمنکی انتقالی است شیخ حسام‌الدین و شیخ محمد زمان ابونجمی است طویه میرجلالی ابتیاعی شیخ محمود زیناء و شیخ جعفر شیخ زین‌الدین است از وراثت میرجلال میرحسین بیع نموده‌اند در ثمن معین نه ریال مسکوک و ده من خرما و ۳ من جو حدود میرجلالی قبلاً تا می‌رسد به بندهای شیخ عبدالعزیز و شرقی و صبوی آن می‌رسد بشاهراه که می‌رود بطرف هفتوان و چاه طوس قطباً می‌رسد به برکه ما جلال و بندهایی که مشهور به کاکا جمال‌الدین است.

و طویه مشهور به شرفی و شمالتاً می‌رسد بحدود طویه خواجه حاجی و بطرف برکه دراز حدود طویه شیخ عبدالعزیزی قبلاً می‌رسد بحدود طویه شیخ حسام‌الدین شمالتاً می‌رسد بشاه راه که می‌رود به هفتوان قطبی می‌رسد بحدود طویه خواجه حاجی و برکه دراز و آب انبار کوچک کرده شرقی می‌رسد بحدود میرجلالی متصل است حدود طویه سمنکی قبلاً می‌رسد بطویه مشهور بشه‌مردی.

اطواء مشهور به ملاصغرا ملای قلم، ۲ طویه است شمالتاً راه که می‌رود هفتوان واقع است و ۲ طویه دیگر شرقی راه واقع است خرید از ملاصغرای صحابی و میرحسین و رقم آب آن از سهل ریز گرفته همه جا شرقی راه سر رقم بندهای درستی جاری است اطواء مزبوره ملکی شیخ نظام ابونجمی است و شرقی می‌رسد بحدود بندهای محمد کمال فخرالدین مشهور به سه‌رودی قطبی متصل است

بطویه شیخ عبدالعزیزی شمالتا می‌رسد بشاه راه که می‌رود هفتوان غربی می‌رسد بطرف بندهای قدیم توابع ملاحسن حاجی مشهور به قلم.

اطواء مشهور به بندهای سهروردی پنج طویه است. یک طویه ۲ جم گاله آن رو بقبله شرقی و سهیلی طویّه‌های مزبور واقع است خرید از کمال فخرالدین سهروردی در هفده ریال مسکوک و یک قطعه خرما و هشت من جو با اراضی متعلقه تمام ملک حاجی شیخ محمد ابن الحاج شیخ عبدالله ابونجمی است.

ایضاً طویه جات مشهور به اشکنو ۲ طویه است خالصاً موقوفی بقعه متبرکه و مسجد حضرت قطب العارفین شیخ محمد ابونجم قدس الله سره العزیز می‌باشد. آنچه در توابعات اراضیهای اطواء مزبور غرس نخیلات و اشجارات بنمایند موجب خط قدیم از قرار دوازده یک و اشجارات ۸ یک.

اطواء قطبی جبل سیاه مشهور بشاهین دان واقع است مشهور است بطوره دونیه ۲ طویه است یکی دایر و یکی مخروطیه است خرید شیخ محمود و شیخ جعفر شیخ زین‌الدین است ابتیاع از حسین ولد محمد محمود مشهور بطایفه نیکبختی در ثمن معین شده ریال مسکوک رایج اطواء مزبور با توابعات و اراضی و صحاری زراعت کاری بخشسی به چهار سهم منقسم است یکسهم آن در حیات خود شیخ جعفر فروخته است به قاید محمد جمال و قاید جعفر مشهور بطایفه قاید و ۳ سهم دیگر باقی است و ملکی است از جمله سهم ثلاثه ۲ سهم آن وقف نمودند بر بقعه و مسجد متبرکه شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز و یکسهم دیگر ملک خود شیخ محمود است و شیخ جعفر است حدود اراضی و صحاری زراعت کاری توابعات اطوای مزبوره قطباً از راهی که می‌رود بطوره دانیه تا برسد بگاله مشهور به بکی/؟/ قبلتاً می‌رسد بجبل سیاه مشهور ... .. بزرگ مشهور به شاهین دان شرقی و صبوی می‌رسد بسامان حدود زمین حضرات موالیان خلوتی که در میان حدود زمین سامان گذاشته‌اند و سیل آب خیز آن قبلی از مال دروای شاهین دان رقم آن جاری می‌شود بروی اراضی توابعات اطواء مزبوره و از طرف قطبی رقم سیل آب

آن از تل ریگی و سر ریز آب از طرف طویّه فاریابه رو بقبله تا برسد به پشته و دروا جاری است بطرف طوره دونیه مع ۲ برکه در اراضی اطوای مزبوره چه موقوفی و چه ملکی نخیل غرس نمایند از قرار دوازده یک و اشجارات به ۸ یک و زراعت بخس ده یک موجب خط قدیم که قرارداد نموده‌اند.

از قریه دهنو فاریاب تاج آباد ده یک کلّ مالکی مع توابعات و اراضی مجموعاً میر ابو جعفر وقف نموده است بر بقاع و مسجد متبرکه حضرت قطب العارفین شیخ حاجی محمد ابونجم که آنچه از مزروعات بعمل آید و عایدات شود بمصارفات مایحتاج مسجد و امام مسجد و سقایه و روغن چراغ برقرار و بردوام باشد.

و ایضاً اطوای ثلاثه در دهنو ۲ طویه قبلی قریه واقع است ضدّ همدیگر است با اراضی و توابع و یک طویه دیگر قطبی تل واقع است اراضی بسیار دارد ۲ جم است خرید شیخ عبدالعزیز ابونجمی است طویه جات خیری مع اراضی و صحاری بتمامه نصفه وقف است و نصف ملکی شیخ ابوعلی ابونجمی حدود اراضی از طریق دهنو تا برسد به پوزه مع چرخ آب و از دم پوزه تا برسد بدروازه و از قطبی راه می رود بسده تا برسد بزمین سه ۳ قلاّه و پوزه تل قرمز سامان بیخویه.

ایضاً مزرعه مشهوره به تنگ نارک ۴ دانگ است ۲ دانگ وقف است بر بقعه متبرکه حضرت شیخ حاجی محمد ابونجم و یکدانگ موقوف است که بر مسجد و بقعه کاکا فخرالدین احمد قدس الله سرّه و نیم دانگ خرید شیخ زین الدین است و نیم دانگ دیگر هم باروسای بیفرد است از این قرار موجب خط قدیم منقسم می شود.

و از اراضی مشهور بچاه راست ملکی شیخ ابوعلی و شیخ نظام الدین ابونجمی است ابتیاع از ملا محمد باقر و ملا محمد علی خلوتی در ثمن معین مبین معلوم القدر یکصد نود و پنج ریال مسکوک و مقدار هفت من برنج سفید خرید شده است حدود اراضی مزبور اولاً از سامان به راه یکی از دست راست می رود بطرف قبلی ... ۲۳ به جبل سیاه با حدود زمین مشهوره به ... .. ۲۴ راه می رود به چهل

زرعی حدود صحاری است ثلث کل اراضی مزبور موقوفی است و ۲ حصه دیگر ملکی می باشد و از این قرار منقسم می شود آنچه از زراعات کاری بعمل آمد هر کس بحساب معین ذکر شده است رفتار نمایند.

و از صحاری و اراضی مشهور به برکه ماکان مرحوم سعید شهید شیخ مهدی عبدالسلامی خرید نمود و از قدیم متصرف بوده است و در حیات خودش وقف نموده است که آنچه از عشر زراعت کاری هر ساله عایدات شود بمصارفات مایحتاج مسجد صرف نمایند حدود زمین آفتاب آب انبار کوچک مشهور به حسین قاید تا برسد به برکه دراز مشهور است بماکان و از قبلی بآن طریق که می رود سامان تیدشت دریائی و قطباً تا سامان راهی که در میان صحاری واقع است.

بدین حدود است از اراضی و صحاری زراعت کاری طویه مردویه و حفره مشهوره به مردویه است شرقی بقعه متبرکه پیرمرد خراسانی قدس الله سره العزیز واقع است حدود زمین از طریقی که می رود بدهنو تا برسد به برکه کوچک مخروبه که در اراضی واقع است و از شرقی می رود به قریب توخها و از توخها تا برسد به تیدشت دریائی و قبلی از شاه راهی که می رود به فیشور و بیگرد مجموعاً ملکی آقا میرمحمد میرمالک است و در حیات خود مرحوم آقا میرمحمد ۳ حصه وقف نموده است بر بقعه متبرکه حضرت قطب العارفین شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره العزیز و یک حصّه وقف نموده است بر بقعه و مسجد شاه فخرالدین احمد قدس الله سره العزیز بدین حساب منقسم است آنچه هر ساله زراعت کاری بنمایند و آنچه از زراعت عاید شود از قرار دوازده یک حق موقوفی است از طریق پیاده راهی است که بکوه قلاتو عبور می نماید به قریه سده اراضی شمالی راه و غربی ۲ حصه خرید شیخ محمد زمان شیخ محمود ابونجمی است حدود اراضی بدین منوال است که عبور از خنج بسده می نماید شمالتا تا برسد به تل چاشمی و تنگ آشناگاهی تا برسد بحفره شیخ و ۲ حصّه دیگر که باقی است هم از قدیم حضرات چاشمی مزارع حیدر و مزارع حاجی وقف نمود بر بقعه متبرکه حضرت

شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز بجهت روغن چراغ و فراش مسجد تا واضح بوده باشد.

مزرعه جات در کاریان مشهور به جلال آباد داخل کوه سهیلی و شرقی قریه کاریان است موقوف بر بقعه منوره حضرت قطب العارفین شیخ حاجی محمد قدس الله سره.

اطواء بزرگ و کوچک در قریه هرم از نجم الدین و کریم آباد ۸ یک کل مالکی کریم آباد وقف است بر بقاع و مسجد حضرت حاجی امین الدین عبدالسلام و نجم الدین وقف است بر بقاع حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز اطواء مشهور به شیخی بزرگ و کوچک بزرگ وقف است بر بقعه و مسجد حضرت شیخ حاجی امین الدین عبدالسلام و کوچک وقف است بر بقاع و مسجد حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره مزرعه مشهور بسراک ۴ یک کل مالکی وقف است بر بقعه و مسجد حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره مزرعه مشهور به جرجت واقعه در قبلی جبل بزرگ قریب داخل دروا شرقی بی بی غار درگاه آن رو قبله می رود از پوزه جاری است با اراضیهای قبلی پوزه یک حصه وقف است بر بقعه شاه فخرالدین احمد قدس الله و سرگاه. موجب خط قدیم خواجهان ده فیش وقف نموده اند از بلده خنج ۲ فضا و خانه واقع است شمالاً بقعه حاجی مبارز قدس الله سره و طویه غربی خانه و باغچه با نخیلات و درخت طرفاً مشهور است به گز حدود و توابع و اراضیها شمالاً می رسد بمسجد و آب انبار دراز خانه شیخ و غربی بندهای انگوری و قبلی بحفره چرمی و شرقی به برکه صیقل گران و رقم سیل آب از قبلی تل دروازه داخل می شود حدش می رسد به آب انبار دراز و رقم سمنکان جاری است که از سرد آب تنور و غیره گرفته است.

و طویه شمس آباد واقعه در قبلی بلده خنج ۲ سهم آن وقف است و یکسهم آن اباء اجدادی ملک شیخ زین الدین است که دایر نموده است و نخیلات و اشجارات غرس کرده و باز هم در حیات خود نخیلات و درخت گز با حصه طویه وقف

نموده است بر بقاع و مسجد حضرت شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره که خالصاً موقوفی است حدود آن طویه قطبی می‌رسد به مقبره و شرقی می‌رسد بخندق قلعه خلوت و برکه و قبلی می‌رسد بطویه پروست ملا فتح‌الله و غربی و شمالی می‌رسد تا سامان طویه ملامؤمن صحابی. اراضی صحاری قطبی رود خشک که از قطب می‌آید مشهور است به اناکو تا برسد بتل سنگری و قبلتاً به برکه حاجی و شرقی می‌رسد به کور نر و آب انبار دراز با اراضی قطبی و شرقی کاروان سرا برسد به تنب کلان و اطوای شمال بقعه متبرکه حضرت شیخ حاجی امین‌الدین عبدالسلام قبلی راه که می‌رود یکی ۲ جم است وقف بقعه حضرت شیخ ضیاء‌الدین منصور است قدس الله سره.

طویه جات خمسہ ۲ طویه واقع است قبلی رود خشک یک طویه قطبی قلعه کلوکی و ۲ طویه شمالی و غربی قلعه واقع است با توابعات و اراضی و رقم سیل آب از رودخانه مشهور است به خور گرفته است ۲ طویه دیگر قطبی رودخانه پاچه قلاتو واقع است یک مشهور به کلوری و یکی مشهور به میرحسینی بتمامه ملک امیرحسین و میر ابوجعفر است از عوض حقوق الارث نذر نموده‌اند به عمه زادگان خود شیخ زین‌الدین و شیخ نظام‌الدین ابونجمی.

از اطوای لوزویه ۴ یک کل موقوف است بر بقعه و مسجد حضرت شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره و زمین صحاری زراعت کاری از گردنه مزارکره تا برسد بصحاری قبلی که می‌رود بطریق جبل سیاه و قطبی می‌رسد به آب انبار دم تنگ مشهوره به زاهد و آثار خانه گوری تا برسد به پوزه ترک و قطبی آب انبار شیخ اسحاق تا برسد اراضی مشهور بدوزخی و درنده کلهم از طریق لوزویه تا برسد به لرد آب تنور کلهم ملک امیرمحمد است و عایدات آن از قرار ده یک وقف است بر بقعه و مسجد حضرت قطب العارفین شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز. طویه جات سته بکلو و ککو و کافور و آب خوری و خدای مشهور به خدام عبدالکریم بکی و یکی مشهور به خدام امینا اباء اجداداً ملکی شیخ محمد زمان

است که به ایشان منتقل شده و حدود طویه کافور شمالتا و غربی آن صد زرع رقم سیل آب آن از طرف قبله از رودخانه سرریز گرفته است و قبلتاً بطرف حضرت سید معلا تا برسد بطویه مخروبه بشرقی یکصد و شصت زرع بلند هر ساله زراعت کاری شتوی قطبی می‌رسد به تل ریگی و از تل ریگی می‌رسد بطویه مخروبه حدود طویتین خدام عبدالکریمی و خدام امینا غربی می‌رسد به سامان طویه کالویه پنجاه زرع شمال برکه کوچک مشهور بمیان بستان و قبلتاً سیل آن از رود خشک مشهور بکشه خار دان می‌آید بداخل بندهای و یک رقم سیل آب از شرقی رود خاردان شمالتا رقم طویه فاریابه می‌آید بداخل بند نخیلات و شرقی می‌رسد بسامان طویه فاریابه قریب برکه حدود موصوفه طویه بکلویه قبلتاً یکصد شصت زرع بلند غربی و شمالی تا شاه راه قطبی و صبوی یکصد پنجاه زرع بلند شرقی یکصد هشتاد زرع بلند حدود طویه ککو شرقی می‌رسد به برکه خواجه رجو و قطبی می‌رسد بطویه گوری شمالتا یکصد زرع قبلتاً برقم سیل آب که از تنور می‌آید و اطوای سته که ذکر شده ملکی است.

ایضاً طویه جات مشهور به ملامؤمن و ملامحمد صحابی صبوی و شرقی بقعه متبرکه حاجی علی مشهور به پیر برکه خرید شیخ زین الدین است در ثمن بیست هفت ریال حدود طویتین قبلی می‌رسد بآب انبار دراز و بندهای قدیم شمالتاً می‌رسد بسامان طویه نظر کمالی شرقی می‌رسد بقریب آب انبارهای صاحبی و حدود طویه کوچک قطبی می‌رسد بطویه کوچک مشهور بطویه حسینی.

اطواء چهل زرعی با توابعات و صحاری موجب خط علاحدہ قدیم وقف است و بایر بوده است و مرحوم شیخ زین الدین اطوهای مزبور معروف بشیخ احمدی و میشی و فخرالدینی در حیاة خود دایر نموده است و حقوق الخدمت ۴ یک کل واگذار نموده‌اند که حق شیخ زین الدین و اولادان باشد و در همه اوقات ناظر ۲۵ اطوهای مزبوره باشد و هر ساله باجاره قاید و حضرة اتراک نفر داده و آنچه آب و علف خوراکی صحاری اطوهای چهل زرعی عایدات شده هر ساله بمصارف

تصویر شماره ۳: صفحه آخر وقفنامه و سجل افراد محلی بر وقفنامه

مسجد رسانیده.

دکان حلوائی قطبی مسجد حضرت شیخ حاجی محمد واقع است شیخ زین الدین خانه آن با طویه آن دایر نموده است و سنگ آن خرید کرده است آورده است شش یک کل دکان حلوائی آنچه عایدات شود حق الخدمت شیخ زین الدین است و اولادش می باشد مابقی تماماً وقف است بر بقعه و مسجد حضرت شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره.

لهذا بعد از این طویه جاتی ملکی است آنچه از املاکات و اراضیها و صحاریها

از موقوفی و ملکی که در فوق این صحیفه ذکر شده است آنچه موقوفی می باشد بیان آن روشن است و آنچه ملکی و موروثی و ایتیاعی است به پنج سهم منقسم میشود ۲ سهم از جمله سهام و خمس و وقف نمودند جنابان سعادت مآبان سلالة المشایخان العظام شیخ زین الدین و شیخ محمد زمان ابناء المرحوم شیخ محمود زیناء ابونجمی الخنجی بر بقعه متبرکه حضرت شیخ الاسلام قطب العارفین شمس الملة و الدین شیخ حاجی محمد ابونجم قدس الله سره العزیز که آنچه از مزروعات و مثمرات از نخیلات هر ساله از مزرعه جات بعمل آید بمایحتاج مسجد و تعمیر بقعه متبرکه منوره شیخ الاسلام و المسلمین قطب العارفین شمس الملة و الدین ابو محامد حضرت شیخ حاجی محمد قدس الله سره العزیز صرف بنمایند تا برقرار و بر دوام باشد و ده یک کل موقوفی از مجموع اوقاف بتمامه حق الخدمه امام مسجد متبرکه باشد و یک شرط شرعی واقفان مذکور این است که تا مادام حیات خود واقفی تولیت موقوفات مزبوره با خود واقفان باشد بعد از آن که حیات شان معدوم بشود باولاد ذکور خودشان ماتعاقبوا و تناسلوا نسلأ بعد نسل و بطنا بعد بطن و عقبأ بعد عقب برقرار باشد و یکسهم دیگر که از جمله سهام ثلاثه است ثلث کل یک سهم حق خادمان مسجد باشد و ۳ ثلث دیگر یک ثلث آن حق درویشان بوده باشد و ۲ ثلث دیگر از جمله یکسهم است در نظر و اختیار اولاد ذکور واقفان مذکور بوده که بهر عنوان اموال موقوفات جمع آوری بنمایند و بمصارف مایحتاج مسجد و تعمیر بقعه برسانند و دیوان مالیاتی از عاید کل مزرعه جات بدهند به ۲ سهم ... .. از جمله سهام ... .. بنات که داده شده وقف مؤبد و حبس منخلد نمودند باولاد ذکور خودشان شیخ محمود و شیخ جعفر و شیخ نظام الدین ابناء المرحوم شیخ زین الدین ابن المرحوم شیخ محمود شیخ ابوعلی ابونجمی خنجی ماتعاقبوا و تناسلوا نسلأ بعد نسل و بطنا بعد بطن و عقبأ بعد عقب بلا مشارکت اناث شروط واقفان مذکور الاسم این است که احیاناً از تناسل سه ۳ اولاد یکی معدوم بشود به اختیار رشته ذکور اولاد باقی است بوده باشد مشروط بآنکه نفروشد و نه بخشند و

عوض صداق ندهند و مرهون باشخاص متغلبه نمایند و زیاده از سه ۳ سنه باجاره ندهد والله یحق الحق و یبطل الباطل فمن تعرض فیها بابطالها و تصرف فیها بغير شروط واقفها فقد باء بغضب من الله و مأواه جهنم * فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَيَّ الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ*^{۲۶} و كان ذالك وقفاً صحيحاً شرعياً و حبساً مخلداً مؤبداً «الی ان یرث الله الارض و هو خیر الوارثین»^{۲۷} تحریراً فی تاریخ فوق والله خیر الشاهدین.

سجلات:

- ۱- قد وقع هذا الموقوفات و المبیعات و الذورات صحیحیة الصریحة الشرعیة علی نهج المسطورات لدى العبد الاقل جعفر بن محمد سهروردی [مهر:] «گل باغ محمد علی جعفر سهروردی»
- ۲- شهده بما فيه عبد الکریم بن محمد سهروردی [مهر:] «... لقول رسول کریم»
- ۳- شهده بما فيه جعفر الموسوی [مهر:] «عبد جعفر الموسوی»
- ۴- شهده بذالك محمد ابن عماد دانیالی [مهر:] «این جهان روشن شد از نور محمد»
- ۵- شهده بما فيه عبد الرحمن بن محمد دانیالی [مهر:] «عبد الرحمن ابن محمد»
- ۶- شهده بذالك میر ابو العظام ابن محمد سلجوقی [مهر:] «ابو العظام ابن محمد»
- ۷- شهده بما فيه محمد کریم سهروردی [مهر:] «الراجی ابن محمد کریم»
- ۸- شهده بذالك تاج الدین بن میر ابو جعفر خنجی [مهر:] «هو الله محمد علی عبده تاج الدین ابن ابو جعفر خنجی»
- ۹- شهده بما فيه میر مهربان [مهر:] «پیرو دین محمد مهربان»
- ۱۰- شهده بذالك عبدالله بن حسن خلوتی [مهر:] «یا ابا عبدالله»
- ۱۱- شهده بما فيه قاسم بن احمد قلمی [مهر:] «عبد قاسم»
- ۱۲- شهده بما فيه مصطفی ابن محمد دانیالی [مهر:] «مصطفی بن محمد»
- ۱۳- شهده بذالك عبد الرسول دانیالی [مهر:] «عبد الرسول»

- ۱۴- شهده بما فيه محمد ابن محمود ابونجمی خنجی [مهر:] «محمد ابن محمود»
- ۱۵- محمدجعفر بن سعید خنجی [مهر:] «عبدہ محمدجعفر»
- ۱۶- شهده بما فيه ملا عبدالغفور صاحب قلم [مهر:] «یا غفور ادرکنی»
- ۱۷- والی خان و شاه میرزا بیگ من طائفه نفر [مهر:] «پیرو آل محمد والی خان»
- ۱۸- شهده میر محمد رضی سلجوقی [مهر:] «عبدہ محمد رضی»
- ۱۹- شهده بذلک ابراهیم ابن علی بنخشی [مهر:] «عبدہ الراجی ابراهیم»
- ۲۰- شهده بذلک ابراهیم محمد ابونجمی [مهر:] «ابراهیم ابونجمی»
- ۲۱- شهده بما فيه محمدتقی سلجوقی [مهر:] «محمدتقی»
- ۲۲- شهده بما فيه محمدطاهر بن علی گله داری [مهر:] «لایقرء»
- ۲۳- شهده بذلک عبدالله بن محمود خلوتی [مهر:] «عبدالله بن محمود خلوتی»
- ۲۴- شهده بما فيه علی اکبر بن فخرالدین شعیبی [مهر:] «هو العلی الاکبر»
- ۲۵- شهده بما فيه یوسف درویشی [مهر:] «عبدہ یوسف»
- ۲۶- شهده بذلک لطفعلی ابونجمی [مهر:] «عبدہ لطفعلی»
- ۲۷- شهده بما فيه مؤمن بن محمد دانیالی [مهر:] «عبدہ مؤمن»
- ۲۸- شهده بما فيه رکنی ابن امینا [مهر:] «یا رکنی»
- ۲۹- شهده بما فيه ملا مؤمن صحابی [مهر:] «عبدہ مؤمن»
- ۳۰- شهده بذلک محمدتقی ابن محمد محمود کلوثی فسا [مهر:] «محمدتقی»
- ۳۱- شهده بما فيه محمدتقی ابن ابوعلی ابونجمی [مهر:] «محمدتقی ابونجمی»
- ۳۲- شهده بذلک محمد ابن المرحوم حسن سهروردی [مهر:] «پیرو دین محمد ابوالحسن»
- ۳۳- شهده بذلک ملا محمدرضا صحابی [مهر:] «محمدرضا»
- ۳۴- صحیح باقر دانیالی [مهر:] «عبدہ باقر»
- ۳۵- شهده بما فيه ملا علیرضا صحابی [مهر:] «علیرضا»
- ۳۶- شهده بذلک باقر ملا حسین صحابی [مهر:] «... محمدباقر»

پی نوشت ها:

- ۱ - دانشیار گروه فنی کشاورزی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران
- ۲ - کارشناس ارشد تاریخ- پژوهشگر تاریخ اسلام
- ۳ - فردوس المرشدیه، صص ۴۲۶-۴۲۷
- ۴ - خنج گذرگاه باستانی لارستان، ص ۴۵
- ۵ - خنج گذرگاه باستانی لارستان، ص ۶۱
- ۶ - تذکره ابونجمی، نسخه خطی، برگ های ۳۵۰-۳۵۳
- ۷ - لارستان کهن و فرهنگ لارستانی، ص ۱۷۶؛ تذکره هزارمزار، ص ۳۱۶
- ۸ - فردوس المرشدیه، ص ۴۲۶
- ۹ - سفرنامه ابن بطوطه، ج ۲، ص ۱۴۵
- ۱۰ - مجمع الانساب، ج ۲، ص ۲۱۸
- ۱۱ - فارسنامه ناصری، ج ۲، ص ۱۳۰۳
- ۱۲ - صورالاقالییم، ص ۴۴؛ آثار عجم، ج ۲، ص ۶۸۸
- ۱۳ - فارسنامه ناصری، ج ۲، ص ۱۳۰۳
- ۱۴ - مشاهیر نامی خنج، ص ۱۱۶
- ۱۵ - خنج گذرگاه باستانی لارستان، ص ۱۲
- ۱۶ - خنج دارالاولیای فارس، ص ۱۳۹
- ۱۷ - نزهت الاخبار، ص ۹۰؛ جغرافیای مفصل، ص ۲۳۱؛ جغرافیای ایران، ص ۲۳۱؛ خنج گذرگاه باستانی لارستان، ص ۱۱؛ خنج دارالاولیای فارس، ص ۱۴۸
- ۱۸ - ربیع الاول. زمان تولد پیامبر عظیم الشان صلی الله علیه و آله
- ۱۹ - اصل: وقع.
- ۲۰ - اصل: قواله جا.
- ۲۱ - اصل: مذبوره.
- ۲۲ - این قسمت متن از بین رفته است.
- ۳۷- شهده بما فيه [مهر:] «خیرالله»
- ۳۸- صحیح است کمال سهروردی [مهر:] «کمال»
- ۳۹- محل الصاق [مهر:] «لایقرء»
- ۴۰- شهده بما فيه مصطفی خلوتی [مهر:] «لایقرء»
- ۴۱- شهده بما فيه حسینقلی سدهی ساکن خنج [مهر:] «عبده حسینقلی»
- ۴۲- شهده بما فيه علی مراد صاحبی [مهر:] «علی مراد»
- ۴۳- شهده بما فيه ابوالفتح دانیالی [مهر:] «ابوالفتح»
- ۴۴- صحیح است غلامحسین سلجوقی [مهر:] «عبده غلامحسین»
- ۴۵- شهده بذالک میر ابوالفتح ابن محمد سلجوقی [مهر:] «لایقرء»
- ۴۶- شهده بذالک علی سلجوقی [مهر:] «عبده علی سهروردی»
- [با کد تفضیلی ۱۰۱۴۷۸۸۴، شیخ زین الدین و شیخ محمد زمان، خنج- در سامانه جامع بانک اطلاعات موقوفات]

- ۲۳ - همان.
- ۲۴ - همان.
- ۲۵ - اصل: نادر.
- ۲۶ - سوره بقره، آیه ۱۸۱.
- ۲۷ - بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۳۵۳.
- منابع:**
۱. رحله ابن بطوطه، محمد بن عبدالله ابن بطوطه، تصحیح: عبدالهادی تازی، اکادیمیة المملکه المغربیه، ریاض، ۱۴۱۷.
  ۲. لارستان کهن و فرهنگ لارستانی، احمد اقتداری، شرکت انتشارات جهان معاصر، تهران، ۱۳۷۱.
  ۳. تذکره شیخ محمد ابونجم، نسخه خطی، در تملک شیخ عبدالکریم ابونجمی.
  ۴. تذکره هزارمزار، جنید بن محمد جنید شیرازی، محقق: عبدالوهاب نورانی وصال، کتابخانه احمدی، تهران، ۱۳۶۴.
  ۵. فارسنامه نصری، میرزا حسن حسینی فسایی، تصحیح: دکتر رستگار، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۲.
  ۶. نزهت الاخبار: تاریخ و جغرافیایی فارس، میرزا جعفر خان حقایق نگار خورموجی، تصحیح و تحقیق: سید علی آل داود، کتابخانه و موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، تهران، ۱۳۸۰.
  ۷. فرهنگ جغرافیایی ایران، جلد هفتم (استان هفتم - فارس)، حاجعلی رزم آرا، تهران، ۱۳۳۰.
  ۸. مجمع الانساب، محمد بن علی بن محمد شبانکاره ای، تصحیح: میر هاشم محدث، امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۱.
  ۹. صورالاقالیم (هفت کشور)، بی‌نا، تصحیح: دکتر منوچهر ستوده، بنیاد فرهنگ ایرانی، تهران، ۱۳۵۳.
  ۱۰. آثار عجم، محمد نصیر بن جعفر فرصت الدوله شیرازی، مصحح: منصور رستگار فسایی، امیرکبیر، تهران، ۱۳۷۷.
  ۱۱. جغرافیای مفصل ایران (سیاسی)، مسعود کیهان، تهران، ۱۳۱۱.
  ۱۲. فردوس المرشديه فی اسرار الصمدیه، محمود بن عثمان، به کوشش: ایرج افشار، انتشارات انجمن آثار ملی، تهران، ۱۳۵۸.
  ۱۳. خنج دارالاولیای فارس گنجینه فرهنگ و تمدن لارستان، محمد نور نوری، انتشارات حضرت عباس علیه السلام، قم، ۱۳۸۴.
  ۱۴. خنج گذرگاه باستانی لارستان، محمد باقر وثوقی، قم: نشر خرم، ۱۳۷۴.